

1. මූල්‍ය ප්‍රකාශන

1.1 තත්ත්වගණනය කළ මතය

සී/ස ශ්‍රී ලංකා රජයේ වාණිජ (විවිධ) නීතිගත සංස්ථාව (“සමාගම”) 2021 මාර්තු 31 දිනට මූල්‍ය තත්ත්ව ප්‍රකාශනය සහ එදිනෙන් අවසන් වර්ෂය සඳහා වූ විස්තීර්ණ ආදායම් ප්‍රකාශනය, හිමිකම් වෙනස්වීමේ ප්‍රකාශනය සහ එදිනෙන් අවසන් වර්ෂය සඳහා මුදල් ප්‍රවාහ ප්‍රකාශනය සහ මූල්‍ය ප්‍රකාශනවලට අදාළ සටහන්, සාරාංශගත වැදගත් ගිණුම්කරණ ප්‍රතිපත්තිවලින් සමන්විත 2021 මාර්තු 31 දිනෙන් අවසන් වර්ෂය සඳහා වූ මූල්‍ය ප්‍රකාශන ශ්‍රී ලංකා ප්‍රජාතාන්ත්‍රික සමාජවාදී ජනරජයේ ආණ්ඩුක්‍රම ව්‍යවස්ථාවේ 154(1) ව්‍යවස්ථාව සමඟ සංයෝජිතව කියවිය යුතු 2018 අංක 19 දරන ජාතික විගණන පනතේ විධිවිධාන ප්‍රකාරව මාගේ විධානය යටතේ විගණනය කරන ලදී. පාර්ලිමේන්තුව වෙත ඉදිරිපත් කළ යුතු යැයි මා අදහස් කරන මාගේ අදහස් දැක්වීම් හා නිරීක්ෂණයන් මෙම වාර්තාවේ දැක්වේ.

මෙම වාර්තාවේ 1.5 ඡේදයේ දක්වා ඇති කරුණුවලින් වන බලපෑම හැර, සමාගමේ මූල්‍ය ප්‍රකාශන තුළින් 2021 මාර්තු 31 දිනට මූල්‍ය තත්ත්වය සහ එදිනෙන් අවසන් වර්ෂය සඳහා එහි මූල්‍ය කාර්යසාධනය හා මුදල් ප්‍රවාහ සත්‍ය හා සාධාරණ ලෙස දැක්වෙන අයුරින් ශ්‍රී ලංකා ගිණුම්කරණ ප්‍රමිතීන්ට අනුකූලව මූල්‍ය ප්‍රකාශන පිළියෙල කර ඇති බව මා දරන්නා වූ මතය වේ.

1.2 තත්ත්වගණනය කළ මතය සඳහා පදනම

මෙම වාර්තාවේ 1.5 ඡේදයේ දක්වා ඇති කරුණු මත පදනම්ව මාගේ මතය තත්ත්වගණනය කරනු ලැබේ.

ශ්‍රී ලංකා විගණන ප්‍රමිතීන්ට (ශ්‍රී.ලං.වි.ප්‍ර.) අනුකූලව මා විගණනය සිදු කරන ලදී. මෙම විගණන ප්‍රමිති යටතේ වූ මාගේ වගකීම, මෙම වාර්තාවේ මූල්‍ය ප්‍රකාශන විගණනය සම්බන්ධයෙන් විගණකගේ වගකීම යන කොටසේ තවදුරටත් විස්තර කර ඇත. මාගේ තත්ත්වගණනය කළ මතය සඳහා පදනමක් සැපයීම උදෙසා මා විසින් ලබාගෙන ඇති විගණන සාක්ෂි ප්‍රමාණවත් සහ උචිත බව මාගේ විශ්වාසයයි.

1.3 මූල්‍ය ප්‍රකාශන සම්බන්ධයෙන් කළමනාකරණයේ සහ ඊට සම්බන්ධ පාලනය කරන පාර්ශවයන්ගේ වගකීම්

මෙම මූල්‍ය ප්‍රකාශන ශ්‍රී ලංකා ගිණුම්කරණ ප්‍රමිතීන්ට අනුකූලව පිළියෙල කිරීම හා සාධාරණ ලෙස ඉදිරිපත් කිරීම සහ වංචා හෝ වැරදි හේතුවෙන් ඇතිවිය හැකි ප්‍රමාණාත්මක සාවද්‍ය ප්‍රකාශනයන්ගෙන් තොරව මූල්‍ය ප්‍රකාශන පිළියෙල කිරීමට හැකිවනු පිණිස අවශ්‍ය වන අභ්‍යන්තර පාලනයන් තීරණය කිරීම කළමනාකරණයේ වගකීම වේ.

මූල්‍ය ප්‍රකාශන පිළියෙල කිරීමේදී, සමාගම අඛණ්ඩව පවත්වාගෙන යාමේ හැකියාව තීරණය කිරීම කළමනාකරණයේ වගකීමක් වන අතර, කළමනාකාරිත්වය සමාගම ඇවර කිරීමට අදහස් කරන්නේ නම් හෝ වෙනත් විකල්පයක් නොමැති විටදී මෙහෙයුම් නැවැත්වීමට කටයුතු කරන්නේ නම් හැර අඛණ්ඩ පැවැත්මේ පදනම මත ගිණුම් තැබීම හා සමාගමේ අඛණ්ඩ පැවැත්මට අදාළ කරුණු අනාවරණය කිරීමද කළමනාකරණයේ වගකීමකි.

සමාගමේ මූල්‍ය වාර්තාකරණ ක්‍රියාවලිය සම්බන්ධව පරීක්ෂා කිරීමේ වගකීම, සම්බන්ධ පාර්ශව විසින් දරනු ලබයි.

2018 අංක 19 දරන ජාතික විගණන පනතේ 16(1) උප වගන්තිය ප්‍රකාරව, සමාගමේ වාර්ෂික සහ කාලීන මූල්‍ය ප්‍රකාශන පිළියෙල කිරීමට හැකිවන පරිදි ස්වකීය ආදායම්, වියදම්, වත්කම් හා බැරකම් පිළිබඳ නිසි පරිදි පොත්පත් හා වාර්තා පවත්වාගෙන යා යුතුය.

1.4 විගණන විෂය පථය

සමස්තයක් ලෙස මූල්‍ය ප්‍රකාශන, වංචා සහ වැරදි නිසා ඇතිවන ප්‍රමාණාත්මක සාවද්‍ය ප්‍රකාශනයන්ගෙන් තොර බවට සාධාරණ තහවුරුවක් ලබාදීම සහ මාගේ මතය ඇතුළත් විගණන වාර්තාව නිකුත් කිරීම මාගේ අරමුණ වේ. සාධාරණ සහතිකවීම උසස් මට්ටමේ සහතිකවීමක් වන නමුත්, ශ්‍රී ලංකා විගණන ප්‍රමිති ප්‍රකාරව විගණනය සිදු කිරීමේදී එය සැමවිටම ප්‍රමාණාත්මක සාවද්‍ය ප්‍රකාශනයන් අනාවරණය කරගන්නා බවට වන තහවුරු කිරීමක් නොවනු ඇත. වංචා සහ වැරදි තනි හෝ සාමූහික ලෙස බලපෑම නිසා ප්‍රමාණාත්මක සාවද්‍ය ප්‍රකාශනයන් ඇතිවිය හැකි අතර, එහි ප්‍රමාණාත්මක භාවය මෙම මූල්‍ය ප්‍රකාශන පදනම් කරගනිමින් පරිශීලකයන් විසින් ගනු ලබන ආර්ථික තීරණ කෙරෙහි වන බලපෑම මත රඳා පවතී.

ශ්‍රී ලංකා විගණන ප්‍රමිති ප්‍රකාරව විගණනයේ කොටසක් ලෙස මා විසින් විගණනයේදී වෘත්තීය විනිශ්චය සහ වෘත්තීය සැකමුසුබවින් යුතුව ක්‍රියා කරන ලදී. මා විසින් තවදුරටත්,

- ප්‍රකාශ කරන ලද විගණන මතයට පදනමක් සපයා ගැනීමේදී වංචා හෝ වැරදි හේතුවෙන් මූල්‍ය ප්‍රකාශනවල ඇති විය හැකි ප්‍රමාණාත්මක සාවද්‍ය ප්‍රකාශනයන් ඇතිවීමේ අවදානම් හඳුනාගැනීම හා තක්සේරු කිරීම සඳහා අවස්ථාවෝචිතව උචිත විගණන පරිපාටි සැලසුම් කර ක්‍රියාත්මක කරන ලදී. වරදවා දැක්වීම හේතුවෙන් සිදුවන ප්‍රමාණාත්මක සාවද්‍ය ප්‍රකාශනයන්ගෙන් සිදුවන බලපෑමට වඩා වංචාවකින් සිදුවන්නා වූ බලපෑම ප්‍රබල වන්නේ ඒවා දුස්සන්ධානයෙන්, ව්‍යාජ ලේඛන සැකසීමෙන්, චේතනාන්විත මඟහැරීමෙන්, වරදවා දැක්වීමෙන් හෝ අභ්‍යන්තර පාලනයන් මඟ හැරීමෙන් වැනි හේතු නිසා වන බැවිනි.
- අභ්‍යන්තර පාලනයේ සඵලදායීත්වය පිළිබඳව මතයක් ප්‍රකාශ කිරීමේ අදහසින් නොවුවද, අවස්ථාවෝචිතව උචිත විගණන පරිපාටි සැලසුම් කිරීම පිණිස අභ්‍යන්තර පාලනය පිළිබඳව අවබෝධයක් ලබාගන්නා ලදී.
- භාවිතා කරන ලද ගිණුම්කරණ ප්‍රතිපත්තිවල උචිතභාවය, ගිණුම්කරණ ඇස්තමේන්තුවල සාධාරණත්වය සහ කළමනාකරණය විසින් කරන ලද සම්බන්ධිත හෙළිදරව් කිරීම් අගයන ලදී.
- සිද්ධීන් හෝ තත්ත්වයන් හේතුවෙන් සමාගමේ අඛණ්ඩ පැවැත්ම පිළිබඳ ප්‍රමාණාත්මක අවිනිශ්චිතතාවයක් තිබේද යන්න සම්බන්ධයෙන් ලබාගත් විගණන සාක්ෂි මත පදනම්ව ගිණුම්කරණය සඳහා ආයතනයේ අඛණ්ඩ පැවැත්ම පිළිබඳ පදනම යොදා ගැනීමේ අදාළත්වය තීරණය කරන ලදී. ප්‍රමාණවත් අවිනිශ්චිතතාවයක් ඇති බවට මා නිගමනය කරන්නේ නම් මූල්‍ය ප්‍රකාශනවල ඒ සම්බන්ධයෙන් වූ හෙළිදරව්කිරීම් වලට මාගේ විගණන වාර්තාවේ අවධානය යොමු කළ යුතු අතර, එම හෙළිදරව්කිරීම් ප්‍රමාණවත් නොවන්නේ නම් මාගේ මතය විකරණය කළ යුතුය. කෙසේ වුවද, අනාගත සිද්ධීන් හෝ තත්ත්වයන් මත අඛණ්ඩ පැවැත්ම අවසන් වීමට හැකිය.
- මූල්‍ය ප්‍රකාශනවල ව්‍යුහය හා අන්තර්ගතය සඳහා පාදක වූ ගනුදෙනු හා සිද්ධීන් උචිත හා සාධාරණව ඇතුළත් වී ඇති බව සහ හෙළිදරව් කිරීම් ඇතුළත් මූල්‍ය ප්‍රකාශනවල සමස්ථ ඉදිරිපත් කිරීම අගයන ලදී.

හැකිතාක් දුරට හා අවශ්‍ය ඕනෑම විටෙක පහත සඳහන් දෑ පරීක්ෂා කිරීම සඳහා විගණන විෂය පථයද පුළුල් කර ඇත.

- තොරතුරු ඉදිරිපත් කිරීම සම්බන්ධයෙන් බලන කළ සමාගමේ කාර්යයන් අඛණ්ඩව ඇගයීමට හැකිවන පරිදි එහි සංවිධානය, පද්ධති, පරිපාටි, පොත්පත්, වාර්තා හා වෙනත් ලියකියවිලි විධිමත්ව හා ප්‍රමාණාත්මකව සැලසුම් කර තිබේද යන බව සහ එකී පද්ධති, පරිපාටි, පොත්පත්, වාර්තා හා වෙනත් ලියකියවිලි ඵලදායී ලෙස පවත්වාගෙන යනු ලැබේ ද යන බව;

- යම් අදාළ ලිඛිත නීතියකට හෝ සමාගමේ පාලක මණ්ඩලය විසින් නිකුත් කරන ලද වෙනත් පොදු හෝ විශේෂ විධානයකට අනුකූලව, සමාගම ක්‍රියා කර ඇති බව,
- සිය බලතල, කර්තව්‍ය සහ කාර්යයන්ට අනුකූලව කටයුතු කර ඇති බව,
- සම්පත් සකසුරුවම් ලෙස, කාර්යක්ෂම ලෙස සහ ඵලදායී ලෙස කාලසීමාවන් තුළ සහ අදාළ නීතිරීතිවලට අනුකූලව ප්‍රසම්පාදනය කර භාවිතා කර ඇති බව,

1.5 මූල්‍ය ප්‍රකාශන පිළියෙල කිරීම සම්බන්ධයෙන් වූ විගණන නිරීක්ෂණ

1.5.1 මූල්‍ය ප්‍රකාශන පිළියෙල කිරීම පිළිබඳ අභ්‍යන්තර පාලනය

ගනුදෙනු කළමනාකාරිත්වයේ පොදු සහ නිශ්චිත අධිකාරී බලය සහිතව ක්‍රියාත්මක කිරීම, අදාළ වන වාර්තාකරණ ප්‍රමිතීන්ට අනුකූලව මූල්‍ය ප්‍රකාශන පිළියෙල කිරීමට අවශ්‍ය වන පරිදි ගනුදෙනු සටහන් කිරීම සහ වත්කම් සඳහා ගිණුම් කටයුතුභාවය පවත්වාගෙන යාම, කළමනාකාරිත්වයේ පොදු සහ නිශ්චිත අධිකාරී බලය සහිතව පමණක් වත්කම්වලට ප්‍රවේශ වීම, සටහන් කරන ලද වත්කම් සඳහා වූ ගිණුම්කටයුතුභාවය පවත්වා වත්කම් සමඟ සාධාරණ කාල වකවානුවලදී සැසඳීම සහ වෙනස්කම් ඇතොත් ඒවා සම්බන්ධයෙන් නිසි පියවර ගැනීම ආදිය සඳහා සාධාරණ තහවුරුවක් ලබාගැනීමට ප්‍රමාණවත් “මනාලෙස සැලසුම් කරන ලද” අභ්‍යන්තර ගිණුම්කරණ පාලන පද්ධතියක් ආයතනය විසින් පවත්වාගෙන යාම අවශ්‍ය වේ.

1.5.2 ශ්‍රී ලංකා ගිණුම්කරණ ප්‍රමිතීන්ට අනුකූල නොවීම

අදාළ ප්‍රමිතියට යොමුව සහිතව අනුකූල නොවීම	කළමනාකාරිත්වයේ අදහස් දැක්වීම	නිර්දේශය
(අ) ශ්‍රී ලංකා ගිණුම්කරණ ප්‍රමිත අංක 16 හි 34 ඡේදය අනුව, අවම වශයෙන් සෑම වසර තුනකට හෝ පහකට වරක් ප්‍රත්‍යාගණනය කළ යුතුය. කෙසේ වෙතත්, පිරිවැය පිළිවෙලින් රු.226,240,000, රු.52,123,790, රු.38,335,095, රු.62,579,382, රු.3,902,500 සහ රු.77,861,358 ක් වූ ඉඩම්, ගොඩනැගිලි, කාර්යාලීය උපකරණ, පරිගණක, මෙවලම් හා උපකරණ සහ ලී බඩු හා සවිකිරීම් 2012 වර්ෂයෙන් පසුව ප්‍රත්‍යාගණනය කර නොතිබුණි. තවද, වටිනාකම රු.86,209,348 ක් වූ වාහන කිසිවිටෙක ප්‍රත්‍යාගණනය කර නොතිබුණි.	ප්‍රත්‍යාගණනය කිරීමේදී සැලකිය යුතු පිරිවැයක් දැරීමට සිදුවන බැවින් ඉඩම් හා ගොඩනැගිලි ප්‍රත්‍යාගණනය කර නොමැත. ප්‍රත්‍යාගණනය සඳහා යෝජිත මිල ගණන් ලබා ගෙන ඇගයීම අනුව ඉදිරි ක්‍රියාමාර්ග තීරණය කරනු ඇත.	ප්‍රමිතිය අනුව ක්‍රියාමාර්ග ගත යුතුය.
(ආ) ශ්‍රී ලංකා ගිණුම්කරණ ප්‍රමිත අංක 16 හි 41 ඡේදය අනුව, දේපළ, පිරිසත හා උපකරණ වශයෙන් හඳුනා නොගන්නා අවස්ථාවන්හිදී ප්‍රත්‍යාගණන සංචිත රඳවා ගත් ඉපැයුම්වලට මාරු කළ යුතුය. කෙසේ වෙතත් සමාලෝචිත වර්ෂයේදී අපහරණය කර තිබුණු වත්කම්වලට අදාළ ප්‍රත්‍යාගණන ලාභය රඳවා ගත් ඉපැයුම්වලට මාරු කර නොතිබුණි.	2020/2021 වර්ෂය සඳහා ප්‍රත්‍යාගණන ලාභය රු.32,000 ක් වූ අතර අදහස් සටහන් කර ගෙන ඇති අතර ඒවා අනුගමනය කරනු ඇත.	ප්‍රමිතිය අනුව ක්‍රියාමාර්ග ගත යුතුය.

(ඇ) ශ්‍රී ලංකා ගිණුම්කරණ ප්‍රමිත අංක 16 හි 50 ඡේදය අනුව, දේපළ, පිරිසත හා උපකරණ ක්ෂය වීම් එහි ඵලදායී ජීවිත කාලය පදනම් විය යුතුය. කෙසේ වෙතත්, වත්කම් මිලදී ගැනීමේදී හා අපහරණය කිරීමේදී සමාගම ප්‍රමිතිය අනුව කටයුතු කර නොතිබුණි. ප්‍රමිතියට අනුකූල නොවීම හේතුවෙන් ක්ෂය රු.705,380 කින් වැඩියෙන් දැක්වුණ අතර ශුද්ධ ලාභය අඩුවෙන් දැක්විණි.

ප්‍රමිතිය අනුව ක්ෂයවීම් ගණනය කර වෙන්කිරීමට කටයුතු කරනු ලැබේ.

ප්‍රමිතිය අනුව ක්‍රියාමාර්ග ගත යුතුය.

(ඈ) දේපළ, පිරිසත හා උපකරණ පිළිබඳ ශ්‍රී ලංකා ගිණුම්කරණ ප්‍රමිතියේ (ශ්‍රී.ල.ගි.ප්‍ර. 16) 51 ඡේදයට අනුව, අවම වශයෙන් සෑම මූල්‍ය වර්ෂයකදීම වත්කම්වල ඵලදායී ජීවිත කාලය සමාලෝචනය කළ යුතු අතර එය පෙර ඇස්තමේන්තුවලට වඩා වෙනස් නම් එම වෙනස්කම් ශ්‍රී ලංකා ගිණුම්කරණ ප්‍රමිත අංක 8 අනුකූලව ගිණුම්ගත කළ යුතුය. කෙසේ වෙතත්, දැනටමත් භාවිතයේ පවතින රු.166,634,752 ක් වූ සම්පූර්ණ ක්ෂය වූ වත්කම්වල ඵලදායී ජීවිත කාලය සමාලෝචනය කර ඒ අනුව ගිණුම්ගත කර නොතිබුණි.

ස්ථාවර වත්කම් සම්පූර්ණයෙන්ම ක්ෂය වී ඇති නමුත් තවමත් භාවිතා කළ හැකි තත්ත්වයේ පවතී. සමහර වත්කම්වලට වෙළඳපල වටිනාකමක් නොමැති අතර ප්‍රත්‍යාගණනය කිරීමෙන් ආර්ථික වාසියක් නොමැත.

ප්‍රමිතිය අනුව ක්‍රියාමාර්ග ගත යුතුය.

(ඉ) ශ්‍රී ලංකා ගිණුම්කරණ ප්‍රමිත අංක 38 හි 4 ඡේදය අනුව, පරිගණක මෘදුකාංග, අස්පාභ්‍ය වත්කම් යටතේ ගිණුම්ගත කළ යුතුය. කෙසේ වෙතත්, රු.14,491,580 ක් වටිනා පරිගණක මෘදුකාංග, දේපළ, පිරිසත හා උපකරණ ලෙස ගිණුම්ගත කර තිබුණි. තවද, මෙම වත්කම්වල ශුද්ධ පොත් අගය ශුන්‍ය විය.

අදහස් සටහන් කර ඇති අතර මෙය 2021/2022 දී වෙනම පෙන්වනු ඇත.

ප්‍රමිතිය අනුව ක්‍රියාමාර්ග ගත යුතුය.

1.6 ලැබිය යුතු සහ ගෙවිය යුතු ගිණුම්

1.6.1 ලැබිය යුතු මුදල්

විගණන නිරීක්ෂණය

භාණ්ඩ මිලදී ගැනීමේදී ගනුදෙනුකරුවන්ගෙන් ලැබුණු රු.52,443,263 ක් වූ අත්තිකාරම් ණයගැති ශේෂය යටතේ සෘණ ශේෂයක් ලෙස ඇතුළත් කර තිබුණි. පසුව මෙම අත්තිකාරම් ශේෂ පියවා නොතිබුණ අතර හඳුනා නොගත් ශේෂ ලෙස දක්වා තිබුණි. වයස් විශ්ලේෂණයට අනුව, මෙම අත්තිකාරම් වසර 2 සිට 5 දක්වා පවතී. කෙසේ වෙතත්, මෙම අත්තිකාරම් පියවීමට කිසිදු පියවරක් ගෙන නොතිබුණි.

කළමනාකාරිත්වයේ අදහස් දැක්වීම

2019 හා 2022 වර්ෂවලදී ගනුදෙනුකරුවන්ට ශේෂ තහවුරු කිරීමේ ලිපි යවා ඇත. අත්තිකාරම්වලින් කොටසක් ශේෂ සනාථ කර ඇති අතර අයකර ගෙන ඇත. සනාථ නොකළ අත්තිකාරම් කපා හැරීමට කටයුතු කරනු ඇත.

නිර්දේශය

ඉන්වොයිස්වලට එරෙහිව අත්තිකාරම් පියවීම පිළිබඳ අභ්‍යන්තර පාලනය යාවත්කාලීන කළ යුතු අතර සනාථ නොකළ අත්තිකාරම් කපා හැරීමට නිසි අනුමැතිය ලබා ගත යුතුය.

1.7 නීති, රීති, රෙගුලාසි සහ කළමනාකරණ තීරණ ආදියට අනුකූල නොවීම

නීති, රීති, රෙගුලාසි ආදියට යොමුව	අනුකූල නොවීම	කළමනාකාරීත්වයේ අදහස් දැක්වීම	නිර්දේශය
(අ) අංක අමප/20/1909/313/035 හා 2020 දෙසැම්බර් 22 දිනැති අමාත්‍ය මණ්ඩල තීරණය	2021 සැප්තැම්බර් 21 දින වන විට රු.50,000,000 ක ඇස්තමේන්තුවක් යටතේ Q-shop 20 ක් ඉදිකිරීමට සැලසුම් කර තිබුණ අතර 8 ක් ඉදි කර තිබුණි. ඒ අතරින් අලෙවිසැල් 5 ක් අමාත්‍ය මණ්ඩල තීරණයේ සඳහන් ඇස්තමේන්තු පිරිවැය ඉක්මවා ඉදිකර තිබුණි. ඉක්මවා දරන ලද පිරිවැය රු.10,872,604 ක් විය.	ඉදිකිරීම් ද්‍රව්‍ය ආනයනය කිරීමේ දුෂ්කරතා හා මිල වෙනස්වීම්, හා ජනගහනය අනුව අවකාශයේ පරිමාවේ වෙනස්වීම් හේතුවෙන් ඇස්තමේන්තු පිරිවැය වෙනස් වී ඇත.	අමාත්‍ය මණ්ඩල තීරණය පරිදි කටයුතු කළ යුතුය. මිල ගණන් වෙන් නම් නිසි අනුමැතිය ලබා ගත යුතුය.
(ආ) අංක පීරීඩී 12 දරන 2003 ජුනි 02 දිනැති රාජ්‍ය ව්‍යාපාර වක්‍රලේඛය			
(i) 6.5 ඡේදය	මුදල් වර්ෂය අවසන් වී දින 60 ක් ඇතුළත මූල්‍ය ප්‍රකාශන විගණකාධිපති වෙත ඉදිරිපත් කළ යුතුය. කෙසේ වෙතත් සමාගම මූල්‍ය ප්‍රකාශන විගණනයට ඉදිරිපත් කර තිබුණේ මූල්‍ය වර්ෂය අවසන් වී මාස 6 කට පසුවය. තවද, මූල්‍ය ප්‍රකාශන සමඟ සමාලෝචිත වර්ෂයේ කෙටුම්පත් වාර්ෂික වාර්තාව විගණකාධිපති වෙත ඉදිරිපත් කළ යුතුය. කෙසේ වෙතත්, එය ඉදිරිපත් කර නොතිබුණි.	මූල්‍ය ප්‍රකාශන සමඟ වාර්ෂික වාර්තාවේ කෙටුම්පත ලබන වසරේ සිට ඉදිරිපත් කිරීමට කටයුතු කරනු ඇත.	වක්‍රලේඛය පරිදි කටයුතු කළ යුතුය.
(ii) 9.10 ඡේදය	භාණ්ඩාගාර අනුමැතියකින් තොරව කොන්ත්‍රාත් පදනමින් බඳවා ගත් නිලධාරීන් 19 දෙනෙකුට රු.2,170,000 ක ප්‍රවාහන දීමනාවක් ගෙවා තිබුණි.	අවශ්‍ය අනුමත කිරීමේ ක්‍රියාවලිය සිදුවෙමින් පවතී.	වක්‍රලේඛය පරිදි කටයුතු කළ යුතුය.
(ඇ) අංක පීරීඩී 1/2015 (i) දරන 2016 ඔක්තෝබර් 27 දිනැති රාජ්‍ය ව්‍යාපාර වක්‍රලේඛය	වක්‍රලේඛ විධිවිධානයට පටහැනිව නිල වාහන භාවිතයට හිමිකම් නොලබන නිලධාරීන් 44 දෙනෙකු සඳහා එකතුව රු.3,262,500 ක ප්‍රවාහන දීමනා ගෙවා තිබුණි.	අවශ්‍ය අනුමත කිරීමේ ක්‍රියාවලිය සිදුවෙමින් පවතී.	වක්‍රලේඛය පරිදි කටයුතු කළ යුතුය.

2. මූල්‍ය සමාලෝචනය

2.1 මූල්‍ය ප්‍රතිඵල

සමාලෝචිත වර්ෂයේ මෙහෙයුම් ප්‍රතිඵලය රු.67,463,939 ක ලාභයක් වූ අතර ඊට ප්‍රතිරූප ඉකුත් වර්ෂයේ පාඩුව රු.119,924,837 ක් විය. ඒ අනුව මූල්‍ය ප්‍රතිඵලයෙහි රු.187,388,776 ක වර්ධනයක් නිරීක්ෂණය විය. මෙම වර්ධනයට ආදායමේ රු.223,116,490 කින් වැඩිවීම හා බෙදාහැරීම් හා පරිපාලන වියදම් එකතුව රු.54,680,755 කින් අඩුවීම ප්‍රධාන වශයෙන් හේතු වී තිබුණි.

2.2 ප්‍රධාන ආදායම් හා වියදම් විෂයයන්වල ප්‍රවණතා විශ්ලේෂණය

පසුගිය වර්ෂයට සාපේක්ෂව සමාලෝචිත වර්ෂයේ ආදායම රු.223,116,490 කින් එනම් සියයට 9.9 කින් වැඩි වී තිබුණ අතර විකුණුම් පිරිවැය රු.123,459,514 කින් එනම් සියයට 12 කින් අඩු වී තිබුණි. එහි ප්‍රතිඵලයක් වශයෙන් දළ ලාභය සියයට 24 කින් වැඩි වී තිබුණි. බෙදාහැරීම් වියදම් හා පරිපාලන වියදම් පිළිවෙලින් සියයට 39 කින් හා සියයට 5 කින් අඩු වී තිබුණ අතර මෙය ශුද්ධ ලාභයේ වැඩි වීමට හේතු වී තිබුණි.

3. මෙහෙයුම් සමාලෝචනය

3.1 කළමනාකරණ අකාර්යක්ෂමතා

විගණන නිරීක්ෂණය	කළමනාකාරීත්වයේ අදහස් දැක්වීම	නිර්දේශය
සමාගමේ මෙහෙයුම් ප්‍රදර්ශනාගාරයේ කුලී වශයෙන් එකතුව රු.4,972,320 ක් 2017 හා 2018 වර්ෂ තුළදී ග්‍රාමීය ආර්ථිකය පිළිබඳ අමාත්‍යාංශයට ගිවිසුමකින් තොරව ගෙවා තිබුණි. තවද, සමාගම මෙම ගොඩනැගිල්ල 2019 වසරේ සිට කිසිදු කුලී ගෙවීමකින් තොරව භාවිතා කර ඇත.	2019 වසරේ සිට ගෙවීම් සඳහා ගිවිසුමක් අවශ්‍ය බව ගොඩනැගිල්ලේ හිමිකරුට කිහිප වතාවක්ම දැනුම් දී ඇත. නමුත් තවමත් අමාත්‍යාංශයෙන් ගිවිසුම ලබා දී නොමැත.	අයිතිකරු සමඟ ගිවිසුමක් අත්සන් කළ යුතුය.

3.2 මෙහෙයුම් අකාර්යක්ෂමතා

විගණන නිරීක්ෂණය	කළමනාකාරීත්වයේ අදහස් දැක්වීම	නිර්දේශය
සමාලෝචිත වර්ෂයේදී සමාගම විසින් රු.2,104,858 ක තොග විවලයතාවයක් වාර්තා කර තිබුණි. මෙම විවලයතාවයට තොග සත්‍යාපනයේ අතිරික්ත හා ඌනතාවල ශුද්ධ අගය හා තොග අගය කිරීමේදී ඇතිවන විවලයතාවය ඇතුළත් විය. කෙසේ වෙතත්, අතිරික්ත හා ඌන ශේෂ වෙන් වෙන්ව හඳුනා ගැනීමට නිසි යාන්ත්‍රණයක් නොමැති අතර ඌන ශේෂයන්ගෙන් ඇති වූ පාඩුව වගකිව යුතු නිලධාරීන්ගෙන් අය කර ගෙන නොතිබුණි.	තොග සත්‍යාපනයේදී තොග අතිරික්ත හා ඌනතා වෙන වෙනම හඳුනා ගැනේ. මෙම අතිරික්ත හා ඌන ශේෂයන් වෙළඳ නාම වෙනස් වීම් හා කේත වෙනස් වීම් හේතුවෙන් සිදුවේ. මෙය අවම කර ගැනීම සඳහා විගණන කමිටුවේ උපදෙස් හා තීරණ මත විසඳුම් හඳුනා ගෙන ඉදිරි ක්‍රියාමාර්ග ගනු ලැබේ.	තොග අගය කිරීමේදී විවලනයන් හා තොග ශේෂවල ඌනතාවයන් අවම කිරීම සඳහා තොග සම්බන්ධයෙන් ශක්තිමත් අභ්‍යන්තර පාලනයක් ස්ථාපිත කළ යුතුය.

3.3 ප්‍රසම්පාදන කළමනාකරණය

විගණන නිරීක්ෂණය

ප්‍රසම්පාදන ක්‍රියාවලිය අනුගමනය නොකර සමාගමේ ගිණුම් පද්ධතිය නවීකරණය කිරීම සඳහා කොන්ත්‍රාත්කරුවකු තෝරා ගෙන තිබුණි. කෙසේ වෙතත්, ප්‍රසම්පාදන මාර්ගෝපදේශ සංග්‍රහයේ 8.9.1 වගන්තිය අනුව සමාගම කොන්ත්‍රාත්කරු සමඟ ගිවිසුමකට එළඹ නොතිබුණි. තවද, ප්‍රසම්පාදන මාර්ගෝපදේශ සංග්‍රහයේ 5.4.8 (අ) වගන්තිය අනුව කාර්යසාධන සුරක්ෂණයක් ලබා ගෙන නොතිබුණි. 2017 දෙසැම්බර් 18 දින රු.1,805,000 ක අත්තිකාරම් මුදලක් ගෙවා තිබුණද, මෙම වාර්තාවේ දිනය වන විට ප්‍රතිග්‍රහන ලිපියේ එකඟ වූ ක්‍රියාකාරකම් 12 කින් එකදු ක්‍රියාකාරකමක් සම්පූර්ණ කර නොතිබුණ අතර එම ගෙවූ මුදල සමාලෝචිත වර්ෂයේ මූල්‍ය ප්‍රකාශනවල ලැබිය යුතු ශේෂයක් ලෙස දක්වා තිබුණි.

කළමනාකාරීත්වයේ අදහස් දැක්වීම

කොන්ත්‍රාත්කරු පිරිනැමීමේ ලිපියේ නියමයන් හා කොන්දේසිවලට එකඟ විය. මුළු පිරිවැයෙන් සියයට 20 ක් වූ රු.1,805,000 ක් අත්තිකාරම් ලෙස ගෙවා ඇත. කොන්ත්‍රාත්කරු දැනට පවතින පරිගණක පද්ධතිය නවීකරණය කර ලෝයල්ටි කාඩ්පත් සමඟ ගනුදෙනු ක්‍රියාවලිය සම්පූර්ණ කරන ලදී. 2017 සිට 2020 දක්වා ව්‍යාපාරය පුළුල් වී ඇති අතර ක්‍රියාවලිය වෙනස් කර ඇත. එබැවින් නව ව්‍යාපාර පරිචයන්ට ගැලපෙන පරිදි නවීකරණය කරන ලද විශේෂාංග සහිත නවතම පද්ධතියක් ක්‍රියාත්මක කළ යුතු බව කළමනාකරණයේ අවධානයට ලක්ව ඇත.

නිර්දේශය

ප්‍රසම්පාදන මාර්ගෝපදේශවල අවශ්‍යතාවය අනුගමනය කළ යුතුය. සම්පූර්ණ කරන ලද සහතික කිරීම සඳහා අදාළ ක්ෂේත්‍රයේ සුදුසුකම්ලත් ස්වාධීන පුද්ගලයකුගෙන් කාර්යය නිම කිරීමේ සහතිකයක් ලබා ගත යුතුය.